

Komentar člana Strokovnega sveta VZMD, ddr. Tadeja Kotnika, k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-E), vložnem v Državni zbor po nujnem postopku (2. 2. 2012)

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog ZFPPIPP-E obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države ... Iz spletnih strani AJPES izhaja, da je bilo v lanskem letu pred uveljavitvijo novele ZFPPIPP-D (t.j. od 1. 1. 2011 do 8. 4. 2011), ki je uvedla najmanj 50 % poplačilo v največ 4 letih, začelih 25 postopkov prisilnih poravnav, po noveli ZFPPIPP (od 9. 4. 2011 do 28. 9. 2011) pa je bilo v daljšem obdobju začelih le 13 postopkov ... Sprejem zakona [s katerim se najnižje poplačilo znižuje s 50 % na 30 %, najdaljši rok poplačila pa podaljšuje s 4 na 8 let] je nujen zaradi zagotovitve učinkovite in realne možnosti prestrukturiranja insolventnih podjetij, kar je izjemnega pomena za ohranitev zdravega dela gospodarstva in delovnih mest v Republiki Sloveniji.

Ministrstvo za pravosodje: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ([ZFPPIPP-E](#)) z dne 3. 10. 2011. Gradivo v obravnavi Državnega zbora – nujni postopek pričet 16. 1. 2012.

Kot kaže zgornji navedek, odhajajoča Vlada RS enega ključnih razlogov za slabo stanje našega gospodarstva vidi v prestrogi insolvenčni zakonodaji – konkretno v določilu, da mora insolventna družba v izogib stečaju upnikom ponuditi vsaj 50 % poplačilo dolgov v največ 4 letih – in meni, da je potrebno to določilo takoj in izrazito omiliti. Predlog znižanja praga poplačila na 30 % in podaljšanja roka na največ 8 let je pripravil Minister za pravosodje, dr. Aleš Zalar, in ga preko Generalne sekretarke Vlade RS, mag. Helene Kamnar, poslal v sprejem Državnemu zboru po nujnem, torej najkrajšem možnem postopku.

Od objave načrta finančnega prestrukturiranja, v katerem insolventna družba opredeli delež poplačila svojih dolgov v prisilni poravnavi (v nadaljevanju: p.p.), do konca glasovanja o p.p. in s tem o predlaganem deležu poplačila mine najmanj sedem do osem mesecev, pogosto pa tudi več kot eno leto. Najprej se namreč zbirajo prijave terjatev, sledijo trije krogi njihovega preizkušanja, upniki, dolžnik in upravitelj imajo možnost ugovaranja, dolžnik pa tudi možnost izboljšanja prvotnega predloga poplačila, sodišče nato obravnava ugovore in šele zatem sledi glasovanje o p.p. Zato je zelo nenavadno, da je minister Zalar svoj predlog napisal že septembra lani (Vlada ga je obravnavala 3. 10. 2011), ko je od uvedbe 50 % praga poplačila minilo šele pet mesecev in pri nobeni od p.p., začelih po uvedbi tega praga, sploh še ni prišlo do glasovanja.

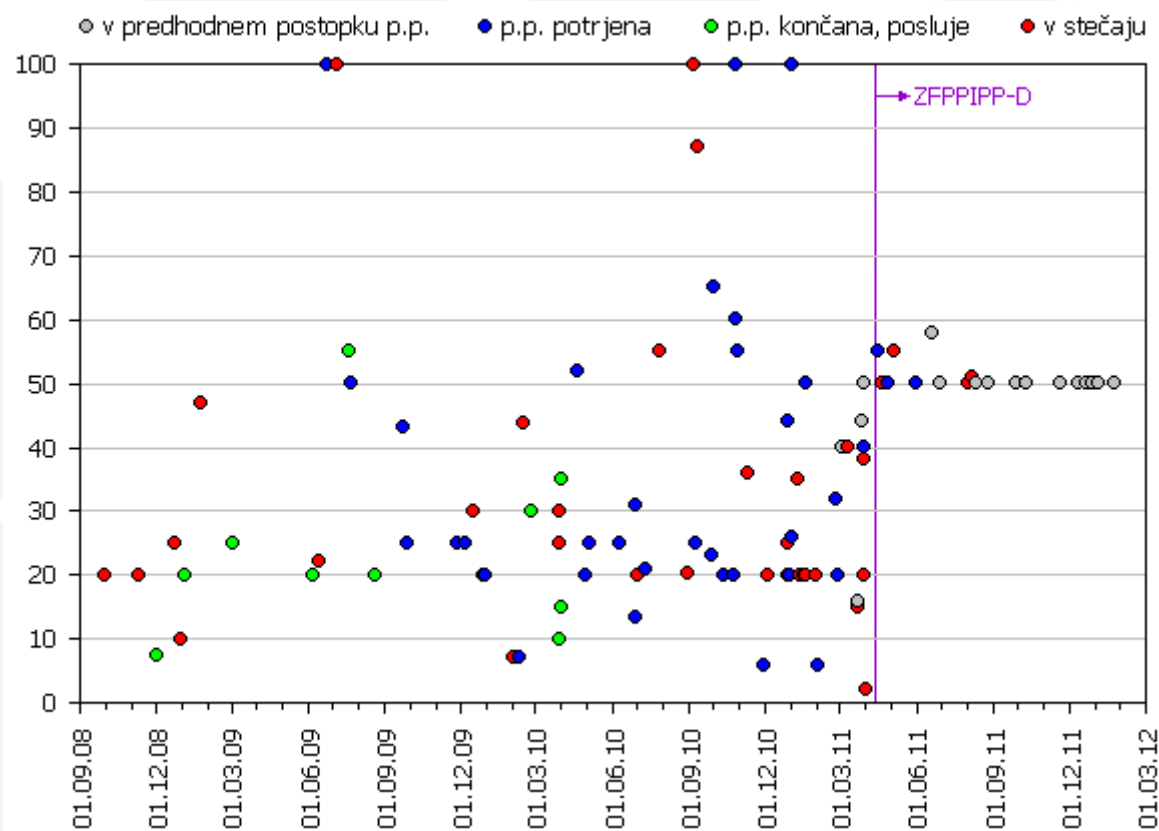
Minister Zalar je s svojim predlogom torej močno (po)hitel, kot edini kvantitativni argument pa navedel, da je bil tempo novih začelih postopkov p.p. v mesecih po uvedbi 50 % praga nižji kot v mesecih poprej, kar naj bi bil po njegovem dokaz, da je ta prag previsok. To je dokaj za lase privlečen argument, saj je število začelih postopkov precej manj pomembno od števila potrjenih postopkov (izglasovanih z vsaj 60 % glasov upnikov – pri nižjem rezultatu sledi stečaj), to pa manj pomembno od števila uspešno končanih postopkov (pri katerih družba izvede poplačilo v potrjenem deležu in nato deluje naprej). Prva kolikor toliko utemeljena presoja vpliva 50 % praga poplačila na uspešnost p.p. je tako mogoča šele te dni, ko so znani prvi izidi glasovanj – in vsa tri doslej so se končala s potrditvijo p.p., kar vsaj zaenkrat kaže na visok delež potrjenih p.p. Res relevantna pa bo šele presoja čez nekaj let, ko se bodo prvi potrjeni postopki že končali in bo moč soditi o njihovi uspešnosti.

S potrjenimi in uspešno končanimi postopki p.p. se minister Zalar, kot vse kaže, ni ubadal, temveč se je zatekel k dramatičnim navedbam o "težko popravljivih posledicah za delovanje države" in "izjemnem pomenu za ohranitev zdravega dela gospodarstva", kar naj bi sledilo že iz upada tempa začelih postopkov. Ker je skladno z veljavno zakonodajo vsaka družba, ki ni sposobna poplačati vseh svojih dolgov, insolventna, prikrivanje tega stanja pa je kaznivo dejanje, osebno ne razumem, kako bi lahko družbo, ki niti po štiriletnem moratoriju ni sposobna poplačati niti polovice svojih dolgov, uvrstili v "zdravi del gospodarstva". Če to stori

Minister za pravosodje in za nameček zahteva še spremembo zakonodaje, ki bo družbam odslej omogočala odlašanje z začetkom insolvenčnih postopkov vse do trenutka, ko bodo sposobne poplačati le še tretjino svojih dolgov, pa se je težko izogniti sumu, da so v ozadju tudi kakšni skriti motivi.

Čas Zalarjevega pisanja predloga namreč sovпада s časom priprav na neizogibna insolvenčna postopka nad družbama Viator&Vektor, d.d., katere največji lastnik je preko svoje družbe Petin, d.o.o., Zdenko Pavček, in Primorje, d.d., katere največji lastnik je preko družbe Primorje Holding, d.d., Dušan Črnigoj. Da bi bila zadeva še bolj sumljiva, mi je oseba, seznanjena z načrtom finančnega prestrukturiranja družbe Viator&Vektor, d.d., povedala, da je ta napisan že od lanske jeseni, a z njegovo oddajo na sodišče čakajo, saj je v načrtu eksplicitno zapisan 30 % delež poplačila. Torej natanko tisti najnižji delež, ki ga skuša kot eno zadnjih dejanj pred svojim odhodom po nujnem postopku uzakoniti minister Zalar ...

A pojdemo zdaj od teorij zarote k dejstvom in s tem h grafikonu. Ta povzema izide dosedanjih p.p. (podano z barvo kroga) glede na delež poplačila (v odstotkih), ki so ga dolžniki predlagali v načrtu finančnega prestrukturiranja (tabela s surovimi podatki in nekaj komentarji podajam [tukaj](#)):

Če bi si minister Zalar (oz. njegovi sodelavci) namesto dveh minut, kolikor je potrebno, da iz baze AJPES izvlečemo podatek o številu začelih postopkov p.p., vzel nekaj ur, bi lahko prikazane podatke zbral tudi sam in tako prišel do vsaj približno tehtnega argumenta v prid znižanju 50 % praga poplačila: **Doslej je bilo predlaganih že kar nekaj (konkretno 10) prisilnih poravnav z deleži poplačila pod 50 %, ki so jih upniki potrdili in so se tudi uspešno končale – v smislu, da so bili upniki poplačani v dogovorjenem deležu, družba dolžnica pa prosta svojih nekdanjih dolgov posluje še danes.**

Tudi ta argument pa ima vsaj eno precej šibko točko, saj obstaja še druga stran enačbe – koliko družb upnic je končalo v stečaju ravno zato, ker jim je/bo/bi bilo poplačanih le denimo 10 % ali 20 % vseh terjatev in še to denimo šele po desetih letih? Za nameček je kar nekaj družb dolžnic, pri katerih so bile p.p. s tako nizkimi deleži poplačila izglasovane, to doseglo z glasovi prijateljskih družb, s katerimi so si znatne zneske posojale navzkrižno in/ali krožno, pogosto tudi le na papirju in/ali pogojno v obliki poroštev (glejte naslednji

odstavek), kar pa jim je zagotovilo dovolj glasov (ti so sorazmerni obsegu terjatev), da so druga drugi izglasovale p.p. To je tudi pglavitni razlog za trditev mnogih obrtnikov, češ da je p.p. "legalizirana kraja" – velika večina ali celo vsi glasujejo proti ponujenemu denimo le 10 % poplačilu, nato pa se izkaže, da je neka družba, za katero vsi prvič slišijo, a je na papirju večja upnica od vseh njih skupaj, glasovala za in s tem potrdila p.p. s poplačilom le 10 %. Posledično tudi ti obrtniki dobijo poplačanih le desetino svojih terjatev, kar marsikaterega pahne v stečaj, družba dolžnica pa tako "preko trupel" uspešno konča p.p. in prosta dolgov posluje naprej.

Da ne bi kdo dvomil v verodostojnost zgornjih trditev, naj opišem prikazovanje navzkrižnih terjatev na primeru dveh propadlih finančnih holdingov, dobro znanih tudi širši javnosti. Družbi Zvon Ena Holding in Zvon Dva Holding sta v svojih načrtih finančnega prestrukturiranja upnikom ponudili le 16 % oziroma 15 % poplačilo (in takšna načrta oddali le teden dni pred uvedbo 50 % praga). Zvon Dva Holding je nato prijavil za kar 143 mio € navadnih brezpogojnih in še 11 mio € pogojnih terjatev do Zvon Ena Holdinga, Zvon Ena Holding pa za 32 mio € pogojnih terjatev do Zvon Dva Holdinga (seznama terjatev sta javno dostopna v bazi [AJPES eObjave](#)). Brezpogojne terjatve se skladno z zakonodajo med seboj pobotajo, pogojne pa ne, zato tu pobota ni bilo. Zakonodaja ne določa, ali imajo pogojne terjatve glasovalne pravice, a dr. Nina Plavšak, avtorica znatnega dela veljavnega insolvenčnega zakona, je holdingoma pripravila pravno mnenje, ki njunim pogojnim terjatvam daje polne glasovalne pravice. Če kdo dvomi v slednje, lahko preveri pri Vidi Gaberc, insolvenčni upraviteljici Zvon Dva Holdinga (ta holding je sicer zaradi ugovora NLB, d.d., in negativnega mnenja sodne izvedenke o izvedljivosti predlagane p.p. pred tremi tedni vseeno končal v stečaju, zato do glasovanja ni prišlo in v tem primeru pač tudi mnenje dr. Plavšakove ni pomagalo).

Kako se bo o predlogu ministra Zalarja izrekel Državni zbor v novi sestavi, bomo še videli. Obrtniki temu predlogu glasno nasprotujejo, a se – podobno kot minister Zalar s "težko popravljivimi posledicami za delovanje države" in "izjemnim pomenom za ohranitev zdravega dela gospodarstva" – bolj kot k argumentom zatekajo k populističnim frazam o "legalizirani kraji" in "ropu pri belem dnevu".

Če končam z osebno noto, sem podobno kot pri propadlih zakonih o pokojninski reformi in delu na črno nekoliko razdvojen. Tudi Zalarjev predlog namreč v členih, ki sledijo "izjemno pomembnemu" znižanju praga poplačila, vsebuje nekaj korakov k učinkovitejši regulativi: strožje preverjanje insolventnosti, dodatne omejitve dejanj uprave dolžnika, preprečitev vključevanja povezanih družb v upniški odbor. A na žalost je tudi minister Zalar, podobno kot pred njim minister Svetlik, v svojem predlogu novele zakona nekaterim dobrim rešitvam dodal – kot je zadnje čase priljubljeno reči – še "strupeno tabletko" ...

ddr. Tadej Kotnik

član Strokovnega sveta VZMD